

GỖ CỬA

Que diêm thứ nhất tắt. Hợi đứng hẳn lại trước cửa một nhà, đánh que diêm thứ hai. Điều thuốc cháy, chàng hút một hơi dài, thở khói ra khoan khoái. Phố đã đóng cửa hết. Lúc ấy vào khoảng mười một giờ đêm. Ngọn đèn đường bị quây trong cái vòng rung động của những vật nhỏ có cánh mà ta thường thấy trong những buổi tối mùa hè. Sao chi chít trên một mảnh trời tím và sâu thẳm.

Hợi vừa đi được vài bước thì ở cửa nhà mà chàng vừa dừng lại để đánh diêm có tiếng gõ hấp tấp như vội vàng. Chàng ngoảnh lại. Một đứa trẻ mặc áo cánh, đi đất, từ bậc thềm nhà nhảy xuống, vừa thở hổn hển vừa chạy biến về phía đầu phố.

- Quái, thằng "oắt" ấy gõ cửa xong lại chạy đi đâu!

Hợi chưa hết ngạc nhiên thì cánh cửa nhà nói trên đã mở ra, mở ra một cách rất mạnh như người tức giận. Một tiếng nói léo xéo ra trước một người đàn bà trạc độ ba, bốn mươi tuổi. Nhắc trông mặt và hình dáng cũng đủ biết mẹ thuộc vào cái hạng đàn bà hàm hồ, chua ngoa, mồm lúc nào cũng chứa sẵn những câu chửi rửa, những chữ bẩn thỉu.

ánh ngọn đèn hoa kỳ mẹ cầm trên tay chiếu lên bộ mặt hầm hầm đáng sợ của mẹ và soi lờ mờ cho người ta nhận thấy bên trong cửa, một gian hàng tạp hóa chật hẹp và bẽ bộn.

Mẹ nhìn Hợi chằm chập rồi cất cái giọng lạnh lạnh:

- Này ông kia! Có phải ông vừa gõ cửa không?

Hợi để hết sự ngạc nhiên vào dáng điệu và lời nói:

- Tôi? Tôi gõ cửa làm gì?

Tiếng mẹ đàn bà như rít lên:

- Không là ông thì còn ai vào đấy? Rõ ràng tôi nghe thấy tiếng giày dừng lại trước cửa nhà tôi, rồi nghe thấy tiếng gõ... Mà ngoài đường chỉ có mình ông đi...

- Bà này lạ! Thì tôi gõ cửa nhà bà làm gì?

- Làm gì thì ông biết lấy. Tôi thì tôi chỉ biết rằng đã ba đêm nay tôi không ngủ được. Hễ cứ chớp mắt đi thì y như lại cảnh cạch, cạch... Không biết sao lại có người nghịch tai, nghịch ác thế nữa?

- Bà này rõ hồ đồ! Thế ngộ có một đứa trẻ ranh nào đó đấm cửa rồi chạy đi, bà cũng cứ đổ riết cho tôi ư...?

Mẹ đàn bà liền giở giọng nói chua:

- ừ phải, chỉ có những đồ "ranh con" mới đi đấm cửa nhà người ta trong khi người ta ngủ...

- Vừa rồi có thằng bé nó gõ cửa rồi nó chạy về phía đầu phố này này...

Mẹ đàn bà nguẩy một cái rồi quay vào, làm ra vẻ không tin và không thềm nghe lời nói ấy. Giày lát, mẹ quay ra, một tay xĩa xối lên không khí:

- Tôi không làm gì đứa nào, tôi không trêu không ghẹo gì đứa nào mà nó cứ đến làm tôi đêm hôm mất ngủ thì gọi là... gọi là tôi rửa cho nhà nó kỳ mục mả, tôi bới đến năm đời, mười đời nhà nó, tôi nguyện cho cả nhà nó phải lụn bại cái con...

Biết rằng không thể đối lại với cái mồm loa mép giải đó, Hợi nghĩ ngay đến cách xử khôn ngoan của các ngài quân tử, ở trong những trường hợp khó chịu như trường hợp này: chàng liền rảo gót đi. Tuy chàng đã bước hết sức nhanh, lưng chàng còn mang nặng trĩu cái nhìn ghê gớm và những câu rủa độc địa của mẹ đàn bà đánh đá ấy.

*
* *

- Thật là một con đàn bà yêu quái ta chưa từng thấy bao giờ!

Đi rảo bước đến đầu phố. Hợi mới đi chậm lại, thở dài và có cảm tưởng vừa thoát một cái nạn.

Tình thế khó xử đã qua rồi: không có gì đáng sợ nữa. Tất cả cảnh xảy ra mấy phút trước. Hợi chỉ còn giữ lại - theo bản tính của chàng - cái phần lơ lửng, ngộ nghĩnh, hoạt kê thôi. Kể ra, đối với một người khác tính, sự bị cái vạ vệt lôi thôi không phải một sự nên cười, mà trái lại, rất trái lại.

Hội khác.

Chàng chỉ tưởng tượng lại bộ mặt ngơ ngác tức giận của mẹ đàn bà lúc ở trong nhà ra đã đủ buồn cười nôn ruột. Lại còn những lời nói đánh đá của mẹ, những câu giả lòi đùng đỉnh của chàng... Thật là một cái hài kịch nho nhỏ!

Rồi chàng liền miên nghĩ đến sự đùa nghịch quái ác của thằng bé hồi nãy.

- Không biết nó nghịch thế thì thú gì? Đương đêm, người ta ngủ, đến đấm cửa nhà người ta thòm thòm rồi chạy... Để bắt tội người ta phải dậy mở cửa... rồi tức giận như mẹ đàn bà vừa rồi... ừ, thú gì? Thật là không thể hiểu được...

Một lúc nữa.

- Có lẽ trong những trò nghịch của trẻ con có một cái thú lạ lùng mà người đã nhớn tuổi rồi không thể biết được, có lẽ... thế chăng?

Từ lúc ấy, chàng vừa đi vừa tò mò ngắm các cửa nhà đóng kỹ. Một ý muốn, vô lý và không rõ rệt, nẩy lên trong óc chàng.

Mấy lần chàng đứng dừng lại trước một cửa nhà rồi lại đi.

Mấy lần chàng đã dụt dè như thế. Sau cùng, chàng nhất định bước lên bậc thêm một nhà, cửa sơn đỏ. Ngực chàng đập mạnh, hơi thở chàng vội và ngắn. Não cân căng thẳng. Bao nhiêu trí nghĩ dồn lại nơi tai, nghe mọi tiếng động tĩnh trong nhà. Một phút sống mãnh liệt.

- Trong nhà họ sẽ thức dậy...

Chàng giơ tay lên, gõ liền ba cái, vội như tiếng đập quả tim chàng. Rồi nhảy xuống thêm, cầm đầu chạy.

Mãi về sau này, chàng còn nhớ mãi cái cảm giác lạ lùng khi chàng run rẩy gõ cửa và tim chàng đập mạnh.

Tiểu thuyết thứ bảy
Số 218 (7-1938)